

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส ด้านเศรษฐกิจของอาเซียน ครั้งที่ 2/43

นางศรีรัตน์ รัษฐปานะ อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจของอาเซียน (SEOM) ครั้งที่ 2/43 เมื่อวันที่ 14-18 พฤษภาคม 2555 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งในช่วงแรกเป็นการประชุมระหว่างสมาชิกอาเซียน และช่วงหลังเป็นการประชุมกับประเทศภาคีของอาเซียนรวม 8 ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ รัสเซีย และแคนาดา ผลการประชุมที่สำคัญๆ มีดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลการดำเนินการไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระยะครึ่งทาง (AEC Blueprint Mid-Term Review) อาเซียนได้พิจารณาร่างรายงานการประเมินผลการดำเนินการไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระยะครึ่งทาง และพบว่า การดำเนินการไปสู่ AEC มีคืบหน้ามากในด้านการลดภาษีศุลกากร โดยกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมมีอัตราภาษีเฉลี่ย 0.5% ส่วนในกลุ่ม CLMV มีอัตราภาษีเฉลี่ย 2.6% และไทยได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีการค้าบริการมากเป็นอันดับ 2 ในอาเซียนรองจากเวียดนาม นอกจากนี้อาเซียนจะได้ประโยชน์มากขึ้น หากมีการเปิดเสรีกับประเทศคู่เจรจาทั้งในกรอบอาเซียน+3 และอาเซียน +6 (16 ประเทศ) แต่กรอบอาเซียน+6 จะให้ประโยชน์มากกว่า และไม่ว่าอาเซียนจะเปิดเสรีกับประเทศนอกภูมิภาคในรูปแบบใด ไทยก็จะได้รับประโยชน์มากเป็นอันดับ 3 ในอาเซียน รองจากเวียดนาม และกัมพูชา

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาชี้ว่า อาเซียนยังต้องเผชิญกับความท้าทายอีกมากในการบรรลุเป้าหมายของ AEC ให้ทันตามกำหนดเวลา โดยเฉพาะในเรื่องที่ภาคเอกชนให้ความสำคัญ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกทางการค้า (พิธีการและความทันสมัยของระบบศุลกากร) มาตรฐานและความสอดคล้อง มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี นอกจากนี้

รายงานยังเสนอแนะด้วยว่า อาเซียนควรมองว่า AEC เป็นการปฏิรูปประเทศร่วมกันเพื่อให้อาเซียนทั้งในระดับภูมิภาคและทุกประเทศสมาชิก กลายเป็นแหล่งรองรับการลงทุนที่น่าสนใจมากขึ้น เป็นฐานการผลิตที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และเป็นเขตเศรษฐกิจที่มีการเติบโตและพัฒนาที่เท่าเทียมกัน และอาเซียนควรจะปรับเปลี่ยนกฎหมาย และกฎระเบียบ (Regulatory Reform) อย่างเหมาะสมด้วย เพื่อจะได้รับประโยชน์จาก AEC อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในมาตรการที่ภาคเอกชนให้ความสำคัญ ได้แก่ มาตรการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดของสินค้า กระบวนการด้านศุลกากร การปรับประสานมาตรฐานสินค้า การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกต่อการลงทุน การขนส่งและการสร้างความเชื่อมโยง (connectivity) ภายในภูมิภาค

2. การรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง (Self-Certification) ขณะนี้ประเทศสมาชิกอาเซียน 7 ประเทศได้เริ่มดำเนินโครงการนำร่องระบบดังกล่าวแล้ว คือ บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย อินโดนีเซีย ลาว และฟิลิปปินส์ และ SEOM ตั้งเป้าหมายว่าจะพยายามให้มีการใช้ระบบดังกล่าวทั่วทั้งภูมิภาคอาเซียนภายในปี 2558

ครึ่งทางสู่ AEC

บัดนี้ เหลือเวลาอีกราว 3 ปีเท่านั้น อาเซียนก็จะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างสมบูรณ์แล้ว AEC Focus ฉบับนี้ จึงถือโอกาสบอกเล่าให้ท่านผู้อ่านทราบว่า อาเซียนเดินทางมาได้ไกลเท่าใดแล้ว

ในภาพรวม ถือว่า การมุ่งไปสู่ AEC มีความคืบหน้ามากพอสมควร เพราะตั้งแต่เริ่มดำเนินการตามแผนงาน AEC Blueprint ตั้งแต่ปี 2551-2554 (2008-2011) อาเซียนดำเนินการได้ร้อยละ 67.9

ในส่วนของการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันนั้น การเปิดเสรีการค้าโดยการลด/ยกเลิกภาษีนั้น ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้วในส่วนของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม ส่วนของ CLMV ก็มีระดับภาษีต่ำมากแล้ว สิ่งที่อาเซียนให้ความสำคัญมากได้แก่ มาตรการอำนวยความสะดวก อาทิ การนำระบบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองมาใช้ โดยในช่วงนี้ มีประเทศสมาชิกเริ่มดำเนินโครงการนำร่องแล้วรวม 7 ประเทศ คือ บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย อินโดนีเซีย ลาว และฟิลิปปินส์ และการใช้ระบบศุลกากรหน้าต่างเดียวของอาเซียน (ASEAN Single Window: ASW) ซึ่งเริ่มมีการดำเนินโครงการทดลองการแลกเปลี่ยน ATIGA Form D และเอกสารที่ใช้ในการสำแดงทางศุลกากรแล้ว ส่วนเรื่องการค้าบริการ ปัจจุบัน อาเซียนก็เปิดเสรีการค้าบริการภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการอาเซียนมาจนถึงชุดที่ 8 แล้ว และข้อผูกพันการเปิดเสรีบริการทางการเงินชุดที่ 5 ซึ่งก็มีผลบังคับใช้แล้ว และเมื่อมองในแง่มุมมองของการลงทุน ความตกลงว่าด้วยการลงทุนของอาเซียน (ASEAN Comprehensive

3. การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบ ไทยได้แสดงความเห็นว่า เพื่อ AEC เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง อาเซียนต้องปรับเปลี่ยนกฎหมายและกฎระเบียบ (Regulatory Reform) อีกมาก และได้เสนอเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบในอาเซียนให้ประเทศสมาชิกพิจารณาเบื้องต้น ก่อนที่จะมีการระดมสมองและพิจารณาประเด็นนี้อย่างละเอียดในการประชุม SEOM ครั้งที่ 3/43 ซึ่งไทยจะเป็นเจ้าภาพในช่วงกลางเดือนกรกฎาคม ศกนี้

4. การขยายการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค (Regional comprehensive Economic Partnership Agreement: RCEP) อาเซียนได้พบกับคู่เจรจา (จีน เกาหลี ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย) เพื่อแจ้งความคืบหน้าการทำ template สำหรับ RCEP ของฝ่ายอาเซียน และเชิญให้คู่เจรจา เข้าร่วมเจรจา RCEP ในช่วงปลายปี 2555

5. อาเซียน-จีน อาเซียนและจีนตกลงที่จะลงนามเอกสารสำคัญ 2 ฉบับ ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียน-จีน ในเดือนพฤศจิกายน ศกนี้ คือ (1) พิธีสารแก้ไขกรอบความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน และ (2) พิธีสารเพื่อผนวกข้อบพด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) และข้อบพด้านกฎระเบียบทางเทคนิคทางการค้า (TBT) เข้าเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงการค้าสินค้า

6. อาเซียน-อินเดีย ทั้งสองฝ่ายจะพยายามสรุปผลเจรจาการค้าบริการและการลงทุนให้เสร็จ ก่อนการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-อินเดีย ในเดือนสิงหาคม 2555 ทั้งนี้ อินเดียจะจัดงาน India-ASEAN Business Fair ครั้งที่ 2 ในเดือนธันวาคม 2555 ซึ่งเป็นในช่วงเดียวกันกับการประชุมเพื่อเฉลิมฉลองความสัมพันธ์อาเซียนกับอินเดียครบสองทศวรรษ

7. อาเซียน-ญี่ปุ่น อาเซียนและญี่ปุ่นตั้งเป้าหมายจะเสนอแผนงานยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น 10 ปี (ASEAN-Japan 10-Year Strategic Economic Cooperation Roadmap) ให้รัฐมนตรีเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายให้ความเห็นชอบในเดือนสิงหาคม 2555 ศกนี้

8. อาเซียน-แคนาดา อาเซียนและแคนาดาสรุปผลการเจรจาจัดทำแผนงานภายใต้ปฏิญญาร่วมอาเซียน-แคนาดา ปี 2555-2558 ได้แล้ว และจะนำแผนงานฯ พร้อมกับเรื่อง การตั้งสภาธุรกิจแคนาดา-อาเซียน เสนอให้รัฐมนตรีเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายรับรองในเดือนสิงหาคม 2555 ศกนี้

9. อาเซียน-รัสเซีย อาเซียนและรัสเซียตกลงจะเสนอแผนงานความร่วมมืออาเซียน-รัสเซียให้ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายรับรองในเดือนสิงหาคม 2555 ศกนี้

Investment Agreement: ACIA) ก็มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2555 ส่วนเรื่องของการเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมืออย่างเสรีนั้น อาเซียนตั้งเป้าหมายจะสรุปผลการเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา (Agreement on the Movement of Natural Persons) ภายในเดือนสิงหาคม 2555 รวมทั้งได้เริ่มดำเนินการเพื่อให้สามารถดำเนินการตามข้อตกลงการยอมรับร่วมของคุณสมบัติผู้ประกอบการวิชาชีพ 7 สาขา (แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี และนักสำรวจ) แล้ว

ในด้านการสร้างให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง ก็มีความคืบหน้าในหลายด้าน โดยในเรื่องความร่วมมือด้านการขนส่งนั้น ความตกลงหลายฝ่ายว่าด้วยการเปิดเสรีบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on the Full Liberalization of Passenger Air Services) และพิธีสารแนบท้าย 2 ฉบับซึ่งได้รับการลงนามเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553 มีผลบังคับใช้แล้ว และอาเซียนก็ได้ริเริ่มทำการศึกษาเรื่อง “Master Plan Study and Feasibility Study on the Establishment of an ASEAN Roll-On/Roll-Off (RO-RO) Shipping Network and Short Sea Shipping” ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการภายใต้แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงกันภายในอาเซียนด้วย นอกจากนี้ อาเซียนก็ได้เริ่มดำเนินการตามแผนงานสำคัญหลายฉบับ อาทิ แผนแม่บทอาเซียนว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2015 แผนปฏิบัติการด้านสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาปี 2554-2558 อีกทั้งยังมีการบ่มเพาะให้ทุกประเทศตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายการแข่งขัน และการคุ้มครองผู้บริโภค โดยอาเซียนได้จัดทำ Website (www.aseanconsumer.org) ซึ่งรวบรวมรายชื่อผู้รับผิดชอบรับเรื่องร้องเรียนของอาเซียน โดยได้ออกเอกสาร Consumer Protection Digest และ ASEAN Consumer Complaint Leaflet เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ถึงสิทธิของผู้บริโภคในอาเซียนด้วยส่วนในเรื่องการเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาอย่างเท่าเทียม อาเซียนดำเนินการเพื่อลดช่องว่างระดับการพัฒนาภายในภูมิภาคอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบอนุภูมิภาคต่างๆ เช่น IMT-GT, BIMP- EAGA และเพื่อส่งเสริมเรื่อง Financial Inclusion อินโดนีเซียจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม 1st ASEAN Conference on Financial Inclusion วันที่ 27-28 มิถุนายน 2555 ณ Jakarta Convention Center โดยมีหัวข้อหารือ เช่น National Strategy for Financial Inclusion, Regulatory Framework for Financial Inclusion, Best Practices and Challenges Branchless Banking and International Remittance, Consumer Protection เป็นต้น โดยจะมีผู้เข้าร่วมจากหน่วยงานด้านการเงินและการคลังของอาเซียน และประเทศ+3 ด้วย

ในส่วนของการพัฒนา SME อาเซียนก็ได้จัดตั้ง ASEAN

SME Advisory Board (SMEAB) ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยงานส่งเสริม SME ของประเทศสมาชิก และตัวแทนผู้ประกอบการ SME ขึ้น โดย SMEAB จะหารือกับรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนเป็นครั้งแรกในเดือนสิงหาคม ศกนี้ โดยมีประเด็นหารือที่สำคัญ ได้แก่ ประเด็นความท้าทายที่เกิดขึ้นกับ SME ภายในภูมิภาคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขประเด็นดังกล่าว โดยเฉพาะเรื่อง การเข้าถึงแหล่งทุน เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการส่งเสริมให้ SME ออกไปประกอบการในต่างประเทศ เพื่อให้ SME ได้รับผลประโยชน์สูงสุดจาก AEC

ท้ายที่สุดคือการบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก ภายหลังจากที่ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคของอาเซียน (ASEAN Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ในการประชุมผู้นำอาเซียนครั้งที่ 19 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2554 เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจของอาเซียนได้หารือและเห็นชอบให้ความตกลง RCEP เป็นความตกลงที่มีมาตรฐานสูง มีความร่วมมือทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวทางภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาเซียนตั้งเป้าหมายที่จะลดภาษีระหว่างกันให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 95 และมีข้อกำหนดและข้อบังคับต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกทางการค้าให้กับภาคเอกชนมากขึ้นกว่าความตกลงฉบับที่ผ่านมา รวมถึงจะครอบคลุมประเด็นใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน เช่น เรื่องนโยบายการแข่งขัน และทรัพย์สินทางปัญญาอีกด้วย อนึ่ง ขณะนี้อาเซียนอยู่ระหว่างจัดทำแม่แบบ (Template) การเจรจาเรื่องสินค้า บริการ และการลงทุน เพื่อใช้สำหรับการเจรจา RCEP โดยจะเจรจากับประเทศที่มีความตกลง FTA กับอาเซียนในปัจจุบันที่สนใจเข้าร่วมก่อนส่วนประเทศอื่นๆ ที่สนใจ จะเข้าร่วมได้ในภายหลังการเจรจา RCEP เสร็จสิ้นแล้ว ทั้งนี้คาดว่าน่าจะเปิดการเจรจา RCEP ได้ประมาณสิ้นปี 2555 หรือต้นปี 2556

จะเห็นได้ว่า การมุ่งหน้าไปสู่ AEC มีความเป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จุลสาร AEC Focus จึงขอเรียนท่านอีกครั้งว่าการรวมตัวเป็น AEC นั้น จะนำมาทั้งโอกาสและความท้าทายซึ่งทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ หรือผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวให้เหมาะสมตามแก่บริบทของตน เพื่อช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยของเราได้ประโยชน์สูงสุดนั่นเอง

วาระแห่งชาติ : เศรษฐกิจไทยยุคใหม่ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กำหนดจัดการสัมมนา “วาระแห่งชาติ: เศรษฐกิจไทยยุคใหม่ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในวันที่ 11 มิถุนายน 2555 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เพื่อระดมสมองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์เศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ โดยผลจากการสัมมนาครั้งนี้ จะนำไปสู่ข้อสรุปของยุทธศาสตร์เศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศที่ระบุทิศทางการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจให้ขับเคลื่อนสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องและบูรณาการ รวมทั้งเกิดผลทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ในการสัมมนาครั้งนี้ มีนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) เป็นประธานเปิดงานและปาฐกถาพิเศษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายบุญทรง เตริยาภิรมย์) กล่าวต้อนรับ โดยในช่วงเช้า ต่อจากนั้นจะเป็นการเสวนาเรื่อง “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2015 และผลกระทบต่อธุรกิจของประเทศ” โดยได้เชิญผู้นำจากภาคเอกชนเข้าร่วมการเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นและมุมมองต่อ AEC สำหรับในช่วงบ่าย จะเป็นการจัดการเสวนาคู่ขนานใน 3 หัวข้อ ได้แก่ “อุตสาหกรรมไทย: ความท้าทายในตลาดอาเซียน” “ธุรกิจบริการไทย: เตรียม

ความพร้อมเพื่อเติบโต” และ “ธุรกิจเกษตรและอาหาร : รากฐานแห่งการเติบโตในอาเซียน” โดยได้เชิญนักธุรกิจที่มีความโดดเด่นในแต่ละสาขาเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความเห็นและประสบการณ์ในการทำธุรกิจอาเซียน พร้อมทั้งชี้ช่องทางโอกาสและการเตรียมความพร้อม/ปรับตัวเพื่อรองรับ AEC

การสัมมนาครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับภาคและระดับจังหวัด กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากทั่วประเทศ จำนวน 1,000 คน

ทีละคำ

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคของอาเซียน (ASEAN Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคของอาเซียน (ASEAN Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) หมายถึงข้อริเริ่มของอาเซียนในการขยายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยการจัดทำความตกลงการค้าเสรีร่วมกันเป็นฉบับเดียว โดยเริ่มแรกมีเป้าหมายจะจัดทำความตกลงดังกล่าวกับประเทศ

ภาคี FTAs ปัจจุบันของอาเซียน (จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์และอินเดีย) ที่สนใจเข้าร่วมก่อน ส่วนประเทศอื่นๆ จะสามารถเข้าร่วมได้ภายหลังจากที่การเจรจา RCEP เสร็จสิ้นแล้ว ทั้งนี้อาเซียนคาดว่าจะสามารถประกาศเริ่มการเจรจา RCEP ได้ภายในปลายปี 2555 หรือไม่เกินต้นปี 2556

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
เลขที่ 44/100 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 11000
Call Center 0 2507 7555 โทรสาร 0 2547 5611